

Sammendrag:

Transportytelser i Norge 1946-2005

Generelt

Veksten i persontransportarbeidet i 2005 er beregnet til 1,6 prosent, litt høyere enn året før. Transportarbeidet for de kollektive transportmidlene steg med tre prosent i 2005, mens vekstraten for persontransportarbeidet med personbil er estimert til 1,4 prosent. Vegsektoren (buss, bil og MC) har nå en markedsandel på 88 prosent av transportarbeidet, flyet utfører seks prosent og bane (jernbane og sporveg) om lag fem prosent. Den siste prosenten utføres av båt og ferge.

Godstransporten til sjøs har økt jevnt de seneste årene. Også transportarbeidet på veg og bane gikk betydelig opp i 2005. Jernbanens transportarbeid økte særlig mye både i 2004 og 2005, og mer enn 2,2 milliarder tonnkilometer ble fraktet på bane i løpet av 2005. Alt dette bidro til at det samlet sett ble en oppgang på 3,4 prosent i utført transportarbeid på fastlandet i 2005. Økningen i transportert godsmengde var mer beskjeden, nemlig 0,8 prosent.

Foreløpige tall fra nasjonalregnskapet viser at bruttonasjonalproduktet (BNP) og privat konsum i husholdningene steg med henholdsvis 2,3 og 3,2 prosent i 2005. Dette er en vekstrate som ligger på et nivå som vi har hatt i gjennomsnitt i de siste fem år, både når det gjelder BNP og privat konsum. Den årlige befolkningsveksten endrer seg lite fra år til år, og de seneste årene har den ligget på om lag 0,7 prosent.

Ifølge Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks var den generelle prisveksten i 2005 1,6 prosent. Men i enkelte deler av transportsektoren var prisveksten mye høyere: Prisene på drivstoff til bil (bensin og diesel) steg med nesten ni prosent i 2005, det samme gjaldt reservedeler til biler. Vedlikehold og reparasjon av biler ble fem prosent dyrere i 2005 enn i 2004. Billettene på bane (tog, trikk og T-bane) økte med 4,5 prosent i 2005, mens takstene med buss og taxi under ett steg i gjennomsnitt med én prosent. Prisen på flybillettene gikk opp igjen etter flere år med nedgang.

Persontransport med bil

Det var registrert 2 523 000 biler i Norge ved utgangen av 2005, noe som betyr en økning på 65 000 biler fra året før. Av bilene var 2 029 000 personbiler og om lag 303 000 varebiler og kombinerte biler. En stor andel av varebilene driver også persontransport, det samme gjelder i enda høyere grad de kombinerte bilene og minibussene. En har derfor beregnet at det ved inngangen til 2006 var registrert 2,25 millioner biler som i hovedsak brukes til persontransport.

Salget av nye personbiler sank fra 115 000 biler i 2004 til om lag 110 000 biler i 2005. Tallet på førstegangsregistrerte brukte biler var 30 000 i 2005, om lag 2 000 flere enn året før. 96 000 personbiler og 6 000 varebiler ble vraket mot pant i 2005. Gjennomsnittsalderen for personbilene har i tre år nå ligget fast på 10,2 år. Gjennomsnittsalderen for varebilene var 7,2 år i 2005.

Trafikken på vegene økte med 2,6 prosent i 2005, gjennomsnittlig trafikkvekst for de seneste fem år var 2,3 prosent per år. Gjennomsnittlig kjørelengde for personbilene var uforandret fra 2004, nemlig 13 600 kilometer. For 2005 har en forutsatt et gjennomsnittsbelegg i personbilene på 1,71 personer per kjøretøykilometer. Gjennomsnittlig turlengde for personbilene har gått opp fra 13,6 kilometer i 1998 til 14,1 kilometer i 2005.

Det var 8 078 registrerte trafikkulykker med personskade i 2005, en nedgang på om lag 350 ulykker fra året før. 11 214 personer ble skadet i disse ulykkene, som er noen færre skadde enn i 2004. Antall drepte i trafikken gikk ned fra 257 personer i 2004 til 224 personer i 2005.

Kollektivtransporten

Statistikken for buss de seneste årene har vært mangelfull. SSB har nå utarbeidet tall basert på nye kilder, og resultatene viser at antall reiser med buss har økt en del de siste fem–seks årene. I 2005 gikk antall reiser litt ned, men da reisene i gjennomsnitt er blitt en del lengre, ble det likevel en økning i transportarbeidet med buss på 3,5 prosent.

Tallet på reiser med forstadsbanene i Oslo økte med hele 12 prosent, men denne store økningen må ses på bakgrunn av lave tall i 2004 på grunn av driftsforstyrrelser. Antall reiser med trikken økte med hele 18 prosent i 2005, mens Gråkallbanen i Trondheim hadde om lag samme antall passasjerer som året før.

Året 2005 ble det foretatt 52,3 millioner reiser innenlands med tog, mot 51,2 millioner året før. Økningen skyldes særlig flere passasjerer på mellomdistansene i Sør-Norge. Flytoget fraktet 4,4 millioner passasjerer til og fra Oslo lufthavn i 2005, mot 4,2 millioner året før. Denne økningen gjenspeiler veksten i flytrafikken på Gardermoen. Om lag en halv million passasjerer reiste med Flåmsbana i 2005.

Flytrafikken innenlands vokser igjen. Det ble foretatt 9,5 millioner flyreiser innenlands i 2005, og dette var om lag 200 000 flere enn i 2004.

Reiser til og fra utlandet

Det føres ikke nøyaktig statistikk over tallet på grensepasseringer på veg, men Transportøkonomisk institutt har på grunnlag av Vegdirektoratets tellinger beregnet at omlag 12,3 millioner såkalte "lette kjøretøyer" passerte grensen i løpet av 2005, enten inn til eller ut av Norge. Dette tilsvarer 32 millioner personer over grensen på veg. 82 prosent av kjøretøyene som passerer grensen, er registrert i Norge, 13 prosent i Sverige og de siste fem prosent er registrert i andre land.

Tallet for grensepasseringer foretatt med rutebuss er basert på estimater. Til sammen fraktet tog og rutebuss 0,5 millioner personer over grensen, noenlunde likt fordelt på begge transportmidler. Utenlandsfergene sto for 6,5 millioner enkeltreiser mellom Norge og utlandet, noe som betyr en liten økning fra 2004.

Når det gjelder flyreisene, er det foretatt endringer i beregningsgrunnlaget. Tidligere år har anslagene for trafikken mellom Norge og utlandet vært for lave, idet passasjerer som først foretok en reise innenlands i forbindelse med reisen fra Norge til utlandet, ikke ble regnet med. Dette er rettet opp fra og med 2003 og det meste av veksten i flytrafikken fra 2002 til 2003 er derfor ikke reell, men skyldes denne endringen. Det ble foretatt nesten 11,8 millioner flyreiser mellom Norge og utlandet i 2005, det høyeste tallet noensinne.

Godstransporten

Godstransportarbeidet og godsmengde fraktet med skip har økt betydelig de seneste årene. I 2005 ble veksten i godstransportarbeidet med skip likevel beskjedent, om lag to prosent. Godstransporten på jernbane økte med hele ni prosent i 2005. Transportarbeidet på veg og fraktet godsmengde på veg har også økt betydelig de seneste årene. For alle transportmidler under ett økte transportarbeidet med fire prosent i 2005, mens det bare var en mindre økning for fraktet godsmengde.

Godstransporten til sjøs, på jernbane og med godsbil har helt ulike strukturer. Mens det meste av transporten med godsbiler skjer over korte avstander, tar skipene og togene seg av de tunge transporter som skal transporteres langt. Dette viser seg ved at gjennomsnittlig transportlengde for godsbilene var 62 kilometer, mens den for leie- og egentransporten til sjøs var 446 kilometer. Godstransporten med jernbane står i en mellomstilling, med en gjennomsnittlig transportlengde i 2005 på 308 kilometer.

Importert varemengde til Norge var 35 millioner tonn i 2005, en økning på nesten sju prosent fra året før. Eksportert varemengde fra fastlandet var 41 millioner tonn i 2005, en liten nedgang fra året før. Skip er fortsatt den dominerende transportformen i utenrikshandelen, da 84 prosent av denne godsmengden går med skip. 13 prosent går med godsbiler og resten med tog og fly.

Samlet sett ble det eksportert 192 millioner tonn olje og gass direkte fra sokkelen i 2005, noe som betyr en liten nedgang fra året før. Eksporten av olje og gass i rør lå på 84 millioner tonn oljeekvivalenter i 2005, mens skipene fraktet 108 millioner tonn.